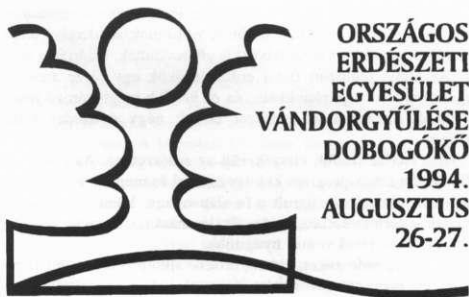

Schmidt Gábor: Rügyatlasz

EXCIT Bt. Budapest, pp. 140.

Napjainkban több, e lapban is referált, dendrológiával foglalkozó mű jelent meg. Míg az eddigiek valamely külföldi könyvnek hazai viszonyokra nem alkalmazott fordításai voltak, addig a mostani magyar szerző terméke. Dr. Schmidt Gábor, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Dösznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszékének vezetője régóta várt, hiánypótló művet adott most közre. A *Rügyatlasz* megjelentetésének időszzerűségét és szükségességét mi sem támasztja alá jobban, mint az, hogy utoljára *Bokor Rezső* tollából 1932-ben látott napvilágot hasonló témával foglalkozó könyv. Az atlasz három fő részből áll, az elsőben a morfológiai alapfogalmak magyarázata, a másodikban nemzetséghatározó, a harmadikban a fajok (fajták) jellemzése található. Több mint 540 féle fát és cserjét mutat be gyakorlatias leírásokkal, s fénymásolás útján készített ábrákkal. A magyar erdőkben honos és honosított fa- és cserjefajokon kívül megtalálunk minden kertészeti jelentőségű más fajt is, ha lehet, a kultúrváltozatokkal együtt bemutatva. A *Rügyatlasz* teljességre törekszik, minden bizonnyal maradandó alkotás lesz, amelyet erdész, kertész, növénybarát és természetjáró haszonnal fogathat.

Dr. Bartha Dénes

ORSZÁGOS
ERDÉSZETI
EGYESÜLET
VÁNDORGYŰLÉSE
DOBOGÓKÓ
1994.
AUGUSZTUS
26-27.

K I T É R D E K E L ?

Biztos, hogy sokunkat, Dr. Csöre Pált, a mű szerzőjét több évtizedes szakmai tudása és gyakorlati tapasztalata segítette, hogy ezt a honfoglalás előtti időktől napjainkig ívelő anyagot összeállítsa.

A különböző korszakok folyton változó vadállománya, az idő haladtával meg-megújuló vadászati módok, az egyre korszerűsödő vadászfegyverek, a vadgazdálkodás, vadaskertek és a vadászati kultúra, valamint ezek kölcsönös egymásra hatása alkotják a könyv gerincét. A könyv tervezett terjedelme kb. 260 oldal, kb. 70 fekete-fehér ábrával és 8 színes fényképpel.

Tervezett ára: 1.500,- Ft

Megjelenik: 1994. második félévében.

1882 Budapest, Pf.:26.

M E G R E N D E L É S

Postaköltséget és csomagolási költséget a kiadó nem számol föl!

Megrendelem **A magyar vadászat története** című

könyvet . . . . . pld-ban.

Tudomásul veszem, hogy a megrendelt könyve(ke)t utárvétellel kapom.

A megrendelő neve: .....

Pontos címe (irányítószám):

Dátum: .....

alírással (bélyegző)

ROVATVEZETŐ: WISNOVSZKY KÁROLY

EL NEM MONDOTT KÖSZÖNET ÉS JAVASLAT

Szolnok és a NEFAG Rt. Erdészeti Egyleti Házban az Országos Erdészeti Egyesület helyi csoportja tartotta meg a fásítási hónap megyei megnyitóját, valamint a helyi csoport tisztújító közgyűlését. A helyi csoport eddigi vezetőségének, különösen *Török László* nyugalmazott erdőgazdász vezérigazgatónak, a helyi csoport elnökének ezúttal mondunk köszönetet az egyesület érdekében tett hatékony, eredményes munkájáért, a tagság, valamint a magam nevében is, mivel a közgyűlés alkalmával nem volt rá lehetőség.

A megnyitó előadás témájának fő előadója az FM Erdészeti Hivatalának főtanácsosa, *dr. Balázs István* volt. Tájékoztatta a szakembereket a jelenlegi, illetve a megalkotott erdőbirtokossági törvényről. A közel másfél órás előadása teljesen lekötötte a jelenlevő mintegy 70-80 fő hallgatóságot. Nagy érdeklődéssel hallgattuk *Sós Gyulának*, a debreceni erdőfelügyelőség igazgatójának az előadását is Szolnok megye erdőstül területének tulajdonviszonyáról, mely szerint állami tulajdonban 11 ezer, míg magántulajdonban 21 ezer hektár erdőterület van. Hogy mennyire lekötötte a hallgatóságot az előadások tartalma, bizonyítja az a tény, hogy nagyon sok hozzászólás volt a témákhoz.

Szóba került, hogy a volt, illetve az új tulajdonosok még most is túlhatalmat hajtanak, illetve hajtottak végre. A hatóság nem avatkozik bele, mert nem volt rá törvény stb. A tulajdonosok úgy magyarázzák, hogy a birtokba vételkor senki sem világosította fel őket, hogy a fakitermeléshez az erdőfelügyelőségtől kell engedélyt kérni. Szándékosan nem szóltam hozzá, mert hosszú lett volna, és nem akartam senki előtt elvinni a hozzászólás lehetőségét. Kezdem volna azzal, hogy hol van az az idő, mikor az erdőnek oly nagy értéke volt. Miért? A tüzelőért? Most úgy mondják, hogy energia. Már a tanyán is gázrezsó van, de meddig? Egy alkalommal fácánvadászatot rendeztem angoloknak. Tolmácson keresztül mondta az egyik angol vadász, hogy a magyaroknak sok szép erdejük van, így nem csoda, hogy sok nyugati kölcsönt kapnak, mert az biztos fedezet a kölcsönre. Nagyon kell az erdő, mivel a világ szilárd (szén) és folyékony energiaforrása kimerülően van. Ha továbbra is így használják el a meglévő energiát, úgy 80-100 éven belül válságban lesz a világ energiaellátása. Bár folyamatosan kutatják az energiatermelés lehetőségeit, egyelőre az erdő látszik állandó energiaszolgáltatóként.

Tudjuk, hogy az erdőgazdálkodást 1935. január 1-től tervszerűen, törvény előírása alapján új közt folytatni, illetve vezetni, hogy az a jövedelmet folyamatosan fedezze. Ennek elősegítése lenne az, hogy minden évben megrendezésre kerül a fásítási hónap – igaz, hogy az nem erdősítés, de fontos és tudatos cselekedet az egyes belső részekre (parkok, fasorok) megfelelő facsemeték ültetése, és a fák iránti szeretet megbecsülése. De hogy ezt végre lehessen hajtani, a megfelelő facsemeték előzőleg elő kell állítani, és persze az erdészet kötelezése.

A tájékoztatóban hallottuk, hogy a mostani földrendezéssel mennyire tagolt lesz az erdő, illetve hogy az erdőtulajdonosok nem akarnak társulata tömörülni. Ez megdöbbenő, mind termelni akar, a felújításhoz meg pénz igényelnek. Remélhető, hogy ez az erdőgazdálkodás nem következik be, mert idejében helyes intézkedések történnek. Visszatérve az erdőgazdálkodáshoz, tudjuk, hogy táj, kitértség, talaj stb. határozza meg az eredményes erdősítést a megfelelő faj megválasztásában. A közelmúltban volt egy fajdivat-hullám: a nyárfélék és a cser visszaszorítása. Ezek mind

szakmai érdekességek. Ha az előbb említett angol vadászlat folytatott társalgást vesszük figyelembe, úgy nagyon el kell gondolnunk, hogy tulajdonképpen melyik faj volna az, amit majdan (amit jósolnak) energiahiány pótlására lehetne felhasználni.

Balázs Endre

Osvát István 1910–1994

Meghalt *Osvát István*, akinek fontos szerepe volt az erdészet történetének egy viszonylag rövid, de annál fontosabb szakaszában: illő, hogy családja mellett mi, erdészek is végső búcsút vegyünk tőle.

Az 1946. évi földreform során – az erdők államosításakor – létrehozta az állami erdők szervezetét, a MALLERD-et, mely *iff. Tildy Zoltán* elnök és *Bartai Ervin* ügyvezető igazgató vezetésével egy év alatt szakmailag kiválóan működő szervezetű fejlődött.

1947-től koalíciós kormányzatban belül a politikai és a gazdasági élet minden frontján igyekeztek a pártok pozícióikat erősíteni; ekkor került Osvát István a MALLERD Személyzeti Főosztálya élére. Jó szándékú, idealista alaptermésű, emberszerető vezető volt; a számára idegen területen hamar meglátta, hogy a MALLERD dolgozói, az erdőmérnökök, erdészek kiválóan képzett, a szakmájukat szerető, nem szívesen politizáló emberek, ezért legfontosabb feladatának tartotta, hogy ezt a jól dolgozó szervezetet a lehető legkisebb zökkenőkkel segítse át – az egyébként elkerülhetetlen – változásokon.

Az volt a terve, hogy a vezető pozíciókban idősebb kollégákat részben nyugdíjba, részben kisebb, de nyugalmasabb, veszélytelenebb pozícióba segítse, míg vezetésbe juttassa azokat a fiatal erdőmérnököket, akik vállalkoztak – annak minden kockázatával – arra, hogy részt vegyenek az ország alapvető társadalmi, gazdasági átalakulásában az erdészet területén.

Elgondolását Osvát István következetesen véghez is vitte. Maga mellé állította a szakemberek javát és jó érzéket mutatott tanácsaik elfogadására. Szorosan kapcsolódott a szakma életébe. Az egyesületi lap szerkesztőbizottsági munkájában 1949 elejétől a következő év márciusával bezárólag tevékenyen vett részt. Erről a lapban négy nagy jelentőségű saját írása is tanúskodik. Az első új formában, új tartalommal indítja útjára a lapot. A következő lenyűgöző alaposággal fejtegeti az országos tervgazdálkodásnak erdészeti jelentőségét; majd az ezután tervszerű munkaerő-gazdálkodást sürgeti, nemcsak általánosságban, de a szükséges feltételek konkrét számbavételével is. Az év végén áttekinthette az új úton elért eredményeket, és irányt mutatott a vélt cél eléréséhez.

A teljhatalomra jutó MDP azonban megbízhatatlannak tartotta az egész erdészetet, a szervezetet feloszlatták, vezetőit elbocsátották, áthelyezték, és megbízatásból vették munkádkérdéseket tettek a vezető pozíciókba. Osvát Istvánt is elbocsátották, kizárták a pártból. Az általa felhozott fiatal erdőmérnökök egy része azonban megmaradt fontos pozíciókban, és ez később meghatározó jelentőségűnek bizonyult az erdészet elmúlt négy évtizedes történetében.

Osvát István később visszakerült az erdészethez. Az ERDÉRT vállalatnál a faház-program kidolgozásával és megvalósításával jelentős mértékben hozzájárult a fa alapanyagú, könnyűszerkezetes épületek elterjesztéséhez, a fa alkalmazásának kiszélesítéséhez. 1972. január 1-jével vonult nyugdíjba.

Szerette az erdészeket, vidám, örökké alkotni, cselekedni vágyó természetű most nyugovóra tért; vegyünk erdész búcsút tőle.

Dr. Madas András

Az Erdők a Közjóért Szakosztály május 5–6-án tartotta kihe-lyezett ülését Kecskemét-Ópusztaszer-Bugac térségében. Vendég-

lító a KEFAG, a szakmai program vezetője dr. Göbblös Antal volt 32 fő részvételével.

A program érintette Kecskemét szabadidő központját: a korábban létrehozott fásításokat és parkokat, az arborétumot. Felkerestük a nyíri erdészháznál a negyvennyolcas Kossuth és Petőfi szemlélyével kapcsolatos múzeumot, majd a bugaci ősbörökásban és a múzeum tárgyaiban gyönyörködöttünk.

Hogy ne csak szakmai programban legyen részünk, a Kodály-intézetben szép hangversenyt élvezhettünk a hallgatók előadásában, valamint a tőzromán szakkör munkáival ismerkedhettünk meg.

Az estét ízetes falatokkal, jó hangulatú beszélgetéssel zártuk. Másnap Ópusztaszeren az emlékhely új létesítményeivel ismertett meg bennünket Csete György építész, aki ezen a napon a szakosztály vendége volt. Megismerkedtünk az elkészült kiállítási épületekkel és a templommal, majd megnéztük a falumúzeum egy-egy epítőtét, hogy emlékeinket felfrissítsük.

A Bugaci Bucka szállóban zártuk a napot, és értékeljük a szakosztály tanulmányútját.

Közös megegyezéssel felhívjuk a kollégák figyelmét, és kérjük segítségüket abban, hogy a meglévő, erdészettel kapcsolatos, vagy természet-ember erdők kapcsolatát bemutató állandó kiállításokról készítsünk összefoglalót és azt a későbbiekben idegtergalmi céllal terjesszük.

A kihelyezett ülés meghívott előadója Csete György építőművész volt.

Baranyi Katalin
szófitkár

Az OEE Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei csoportja és az MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tudományos Testülete 1994. május 6-án Erdészeti kerekasztal megbeszélést rendezett Nyíregyházán, neves külföldi és hazai szakemberek részvételével.

Bevezető előadásként Kovács Gábor, a HEFAG vállalati biztos a „Az Észak-Alföld erdőgazdálkodásának lehetőségei és korlátai”-ról szól, melyben többek között megállapította, hogy az emberi tevékenység következtében megváltozott viszonyok alapvetően megváltoztatták az erdők természeti viszonyait, melyre a lehullott esapadék csökkenő trendje is nagy hatással volt. Ilyen körülmények között aligha valószínű meg az a mostanában egyre gyakrabban hangoztatott ökológusi vélemény, hogy célunk a 2100 évvel ezelőtti erdőállapot helyreállítása. A megvalósítható, türelmes értékegyeztetést igénylő megoldás: okosuló vizsgáldalkodás és az ehhez kapcsolódó racionális földhasznosítás. Ez utóbbiban helye van a biológiai sokféleséget első számú prioritásnak tekintő erdőkezelésnek.

A következő előadó Prof. J. P. Parkman, a woverhamptoni egyetem tanára „A többévlő angol erdők kezelése”-ről beszélt. A példaként bemutatott erdőben párhuzamosan folyik a fatermesztés, tudományos kutatás és a szabadidős tevékenység. Az erdőben folytatott mindenfajta magán és állami tevékenységet az Erdészeti Hatóság szabályoz. A közjóléti feladatok finanszírozását elsősorban az igénybevevők által fizetett parkoló és táborhelyi díjakból fedezik, de az ilyen tevékenységet folytatók adókedvezményt is kaphatnak, kiegészítve némi állami támogatással. Ezután dr. David Harding professzor „Erdővédelmi problémák az angol erdőkben” című előadásában sok olyan károsítóról és következményeiről beszélt, melyek a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei erdőkben is károsítanak, csak jóval nagyobb mértékben. Ezt erősítette meg „A Szatmár-Beregi természetserű erdők egészségi állapota” c. előadásában dr. Szontágh Pál, a mezőgazdasági tudományok (erdészeti) doktora is, aki újszerűen világította meg a Karláncolat kialakulásának ökológiai okait. Ezt követően dr. Dévai György, a Kossuth Lajos Tudományegyetem ökológiai tanszékének tanára és Szilágyi Gábor, a Hortobágyi Nemzeti Park munkatársa „A Beregi-sík lap-

jainak jelentősége és rekonstrukciója” c. előadása hangzott el, amit befejezőként Gencsi Zoltán erdőmérnök, HNP munkatárs, „A Szatmár-Beregi-sík védett természeti értékei” c. diavetítéssel kísért színes előadása zárta. Az előadókhoz számos kérdés, és elhangzoltakhoz több kiegészítés történt a jelenlévők részéről.

A fórumot és vitát dr. Keeskés Mátty egyetemi tanár, az MTA Tudományos Testületének elnöke vezette.

Tudósító: Oláh Tibor

Az Erdőhasználati Szakosztály 1994. március 10-én Sopronban az Erdészeti és Faipari Egyetemen tartotta vezetőségválasztó ülését.

Az eddigi vezetőség (dr. Andor József szakosztályelnök és Ormos Balázs szakosztálytitkár) a választási ciklus lejártával visszalatta mandátumait.

Az új szakosztályelnök Ormos Balázs a TAEK Rt. vezérigazgatója, az új szakosztálytitkár Gólya János, az ERTI kutatója lett.

A szakosztály dr. Andor Józsefet - eddigi érdemei elismeréséül - örökös tiszteletbeli elnökévé választotta.

Ezután javaslatokat tettek a jelenlévők az OEE elnökségi és választmányi tagjainak személyére, amit megvitatás után az egyesület vezetősége felé továbbítottunk.

„Magánerdők fakitermelési technológiái” címmel Gólya János tartott előadást a magánerdőkben várhatóan alkalmazásra kerülő fakitermelési technológiákról, a szóba jöhető gépekről, eszközökről, műveletekről és a feltartásról. Foglalkozott a munkaerőképzettség és a magánerdők gazdaságossága kérdéseivel is. A vitában hozzászóltak: dr. Andor József, Varga József, Gulács Imre és Ormos Balázs.

A szakosztály további rendezvényei 1994-ben:
- Magánerdőgazdálkodás Ausztriában. Az Esterházy József-igazgatóság lakompaki erdőhivatalának meglátogatása május 17-én.

- A magánerdőgazdálkodás aktuális problémái. Közös rendezvény az Erdőművelési Szakosztállyal.

- Az állami és magánerdők határán. Kétnapos rendezvény az Őrségben.

E havi számunk szerzői

Arnódi Robert	szám. techn. erdőmérnök	Debrecen
Balzsay Endre	EFF	Szolnok
Bartha Dénes	EFF	Sopron
Bán István	FMERSZ	Budapest
Branka Györgyi	OMSZ	Létkörfiz.Int.
Fröhlich András	igazgató	Ásotthalom
Führer Erdő	ERTI	Budapest
Gácsi Zsolt	emh.	Sopron
Haraszthy László	WVF	Budapest
Helmuth Stingl	erdőmérnök	Ausztria
Herbert Kohlröss	erdőmérnök	Ausztria
Horváth László	OMSZ	Létkörfiz.Int.
Inczedy György	erdész	Recsk
Jérôme René	erdőmérnök	Budapest
Juhász Lajos	erdőmérnök	Haláp
Madás András	erdőmérnök	Budapest
Balzsay Endre	erdőmérnök	Szolnok
Reményfy László	erdőmérnök	Eger
Ruzsa János	erdőmérnök	Eger
Somogyi Zoltán	ERTI	Budapest
Ifj. Szemerédi Miklós	erdőmérnök	Debrecen
Szodfridt István	EFF	Sopron
Török Imre György	VIZIG	Szeged
Tunkel Tamás	mérnök	Budapest
Varga Béla	erdőmérnök	Eger

Az Erdőhasználati Szakosztály 1994. május 17-én – a magán-erdőgazdálkodás ausztriai jellegzetességeivel történő ismerkedés céljából – tanulmányutat szervezett az Esterházy József-igazgatóság lakompaki erdőhivatalának területére.

A tanulmányút keretében tájékoztatást kaptunk *Perlaky Ferenc*, *Nemesóthy Miklós* és munkatársaik révén az erdőhivatal szervezeti felépítéséről, a fakitermelésről, a faértékesítésről és a vadgazdálkodásról.

A soproni hegység déli oldalán lévő Felső-erdőn nagyvad által károsított állományok, valamint fakitermelés és közelítés megtekintése szerepelt a programban.

A József-igazgatóság ezt követően ebéden látta vendégül a 30 résztvevőt, ami élénk, részletekbe menő baráti vitával zárult.

Gólya János

PFEIFFER GYULA EMLÉKTÁBLA a Gellért-hegyi sziklatemplomban

Pfeiffer Gyula erdőmérnökről – Kaán Károly közvetlen utódjáról és a két világháború közötti idők kimagasló egyéniségéről – az ERDÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK 1991. évi II. füzetében közölt tanulmányban olvashatunk bővebbet. Kiegészítésre szorul azonban a közlemény az azóta tudomásunkra jutottakkal.

Müller Géza ny. erdészetvezető közlése szerint a tanulmány 68. oldalának alján *Szepesi Artur* tévesen szerepel miskolci erdőigazgatóként, mert akkor még mint hékészsabai erdőfelügyelő vett részt a munkában.

A tanulmány megjelenése után előtalált közlés szerint kiegészítésre szorul a 69. oldal utolsó előtti bekezdésének utolsó előtti sora azzal, hogy Pfeiffert a miniszter 1930. október 31-ével megbízta az Erdészeti Főosztály államtitkári felügyeletével. Így illette őt az „államtitkár” megszólítás (EL 1930. 551. p.).

P. Máthé T. Péter rendfőnöki megbízott idén, január 14-i hozzá-
zánk intézett levelében Pfeiffer nem egészen tisztázott elhalálozási
körülményeihez ad újabb adatokat: „Az akkori időben ott élő rend-
társam szerint az ostrom kezdetén, karácsony tájban *Besnyő Gyula*,
akkori házfőnök meghívta »Gyula bácsit«, jöjjön be a Sziklába,
mert azt bombabiztosnak ítélték. Többen is bemeneültek akkor
oda. Sajnos »Gyula bácsi« és felesége nem fogadták el a felkínált
óvóhelyet, maradtak a lakásukban. A Déli Pályaudvar bombázása
alkalmával a közeli Maros utcára szóródott bombaszőnyeg elso-
dorta lakásukat. Valóban, az első verzió szerint itt estek áldozatul.
Ismerőseink azonban úgy tudták, hogy átéltek a bombázást és ké-
sőbb, menekülés közben, a Budai-hegyekben estek a háború áldo-
zatául.”

Bármelyik változatot is fogadjuk el, mindenképp szakmánk hő-
si halottjai. Nyughelyük ismeretlen, felette síremlék nem áll, hogy
adott körülményeknek és képességeknek maradéktalan kihasználá-
sára buzdítsa az utódokat. Ez vezette egyesületünk elnökségét,
hogy élete fő művében – a sziklatemplomban – állítson közösen az
Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesülettel emléktáb-
lát.

A külső-oltár mögött frissen elhelyezett tábla egyházi megáldá-
sára a magyarországi Pálos Rend Pfeiffer által kezdeményezett és
szervezett első hazatértenek 60. jubileuma adott méltó alkalmat.
Máthé atya fényes papi segédlettel celebrált ünnepi szentmisén ál-
dotta meg. Evangéliumi szentbeszédében elismeréssel illette Pfeif-
fer elévülhetetlen érdemét, vezető szerepét a templom és kolostor
létesítésében, a rend elsőzbeni hazatérteiben. Halálával emlékezett
meg a bányászok, erdészek, kohászok buzgó összefogásáról.

Wagner Károly és *Kaán Károly* farkasréti síremlékei után újabb
stáció szakmánk keresztútján – figyelmeztetésül eszméik megvaló-
sításának kötelezettségére.

Jérôme René

A Földművelésügyi Minisztérium NYILVÁNOS PÁLYÁZATOT

hirdet a

SZIGETKÖZ

termőföld védelmére, a talajerózió megakadályozására,
a természet- és tájvédelem szempontjainak megfelelő mező-, erdőgazdálkodás feltételeire irányuló

KONCEPCIÓ KIDOLGOZÁSÁRA.

Pályázni lehet: tézisszerűen kidolgozott koncepcióval. *A pályázat benyújtásának határideje:* 1994. június 30.

Elbírálásának határideje: 1994. július 15. *Elbírálása:* zártkörű.

A nyertes pályázóval az FM szerződést köt a koncepció kidolgozására.

A pályázat elkészítéséhez szükséges tartalmi követelmények, szakmai szempontok és a rendelkezésre álló vizsgálati eredmények, tervek, tanulmányok jegyzéke a

Földművelésügyi Minisztérium Térségi-gazdasági Főosztályán
(1052 Budapest, Kossuth L. tér 11. III. emelet 365. szoba. Telefon: 132-8947)
szerezhető be.

Felvilágosítást ad: dr. Kocsondi Csabáné, min. főtanácsos.

A pályázat 6 példányban postán vagy személyesen ugyanott nyújtható be.

A pályázatokat az erre a célra alakult bizottság bírálja el. A bizottság a benyújtott pályázatban ismertetett tézisszerű koncepció, annak megvalósíthatósága és a pályázó szakmai alkalmassága alapján dönt.

A pályázat eredményét az FM a hivatalos lapjában teszi közzé.

A bírálat eredményéről minden pályázó értesítést kap.